

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Підвищення якості рівня вищої освіти в Україні дає реформування системи вищої освіти, яке здійснюється за допомогою вдосконалення організації навчального процесу. Основою цього процесу є перехід до кредитно-модульної системи (ECTS), що відповідає швидко мінливим соціальним та економічним реаліям проектування освітніх стандартів, змісту освітніх програм, індивідуально орієнтована організація навчального процесу, яка стимулює бально-рейтингову систему оцінки навчальної діяльності. У цій системі багато новизни і гнучкості може бути досягнуто через використання семестрів і кредитів (як це зроблено в схемі ECTS). Це забезпечить перевірку правильності отриманих кредитів для тих, хто вибирає початкову освіту, або продовження навчання в різноманітних європейських університетах.

Показником відповідності навчальної діяльності вищого навчального закладу державним освітнім стандартам є формування передбаченим стандартом майбутнього спеціаліста: його знань, вмінь та навичок. Описувати кваліфікації слід з точки зору робочого навантаження, результатів навчання, компетенцій і профілю.

Структурно-логічна схема (як елемент ECTS) підготовки фахівця, є фундаментальним елементом основної освітньої програми, яка розробляється на основі державного освітнього стандарту. Основна освітня програма містить у собі навчальний план, в якому порядок вивчення навчальних дисциплін у традиційній системі жорстко розподілені за семестрами, а в ECTS вказується лише порядок вивчення дисципліни, що дає більшу можливість вищим навчальним закладам при формуванні робочого навчального плану. Структурно-логічна схема підготовки фахівців повинна знаходитись в основі цього плану.

Визначальними елементами структури є компетенції майбутнього фахівця, які знаходяться в освітньо-кваліфікаційній характеристиці, а навчальні дисципліни є єдиними ланками між ними. При структурно-логічній схемі необхідно чітко дотримуватись відношення попередження. Це означає, що на практиці вивчення першої дисципліни неможливо до вивчення дисципліни другої, якщо вихідними компетенціями, необхідними для першої дисципліни, є вихідні (сформовані) компетенції другої.

В загальному європейському проекті компетенції включають у себе:

— знання і розуміння (теоретичні знання, здатність знати і розуміти);

— знання, як діяти (практичне оперативне застосування знань до конкретних ситуацій);

— знання, як бути (цінності, які являються невід'ємною частиною сприйняття і життя з іншими в соціальному контексті).

Таким чином, зміст навчального матеріалу повинен забезпечувати кожному студенту виконання поставлених завдань, формування необхідного рівня компетентностей. Знання та розуміння теоретичного матеріалу надає можливість вміло використовувати його при виконанні лабораторних та практичних завдань, мати навички аналізу, синтезу та оцінювання отриманих знань.

Відкритість європейської вищої освіти несе багато позитивних перспектив, і, незважаючи на розходження в нашій системі, дає можливість ліквідувати бар'єри і розробляти такі рамки для викладання і навчання, щоб розширювати співробітництво і надавати йому мобільність.

С. С. Ващаєв, канд. екон. наук, доц.,
кафедра статистики

КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ-СТАТИСТИКІВ БАКАЛАВРСЬКОГО ТА МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНІВ НА ОСНОВІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

Європейська інтеграція України вимагає певних змін у різноманітних аспектах суспільно-політичного життя країни, зокрема в системі освіти, в частині підготовки фахівців бакалаврського та магістерського рівнів у вищих навчальних закладах 3—4 рівнів акредитації.

Одним із сучасних підходів до такої підготовки є створення навчальних програм на основі професійних компетенцій, які враховують класи професійних завдань майбутніх фахівців відповідно до узагальненого об'єкту спеціальності.

Аналіз концепцій підготовки статистиків у різних навчальних закладах (вітчизняних та європейських) дозволив сформулювати класи професійних завдань, які відповідають сучасним світовим